

Remiss av Miljömålsberedningens betänkande "Sveriges nationella klimatmål – uppdaterat etappmål till 2030"

Svemin är branschorganisationen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Svemin representerar cirka 70 företag med drygt 15 000 anställda inom produktion, prospektering och teknik. Medlemsföretagen finns i hela landet. Metallgruvorna är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen medan kalkstensfyndigheterna främst finns på Gotland. Svemin har sedan 2022 branschgemensamma mål om fossilfri gruvbrytning till 2035 och klimatneutrala processer och fossilfri energianvändning till 2045. För att lyckas krävs stärkt konkurrenskraft i allmänhet och sänkta kostnader i synnerhet.

Bakgrund

Miljömålsberedningen, med alla riksdagspartier representerade, har lämnat förslag på ett uppdaterat etappmål till 2030. Bland annat föreslås ändrat basår från 1990 till 2005 vilket innebär en ökad grad av harmonisering till Sveriges EU-åtagande. Därtill betonar beredningen att det behövs fortsatta nationella åtgärder för snabbare utfasning av fossila bränslen och elektrifiering inom transportsektorn. Dessutom föreslår beredningen att Klimatpolitiska rådets ledamöter förordnanden förlängs till tre plus tre år i syfte att skapa bättre kontinuitet i rådets arbete.

Svemins huvudsakliga synpunkter

- Svemin välkomnar Miljömålsberedningen inriktning för en bred politisk enighet för klimatpolitiken som gagnar långsiktighet.
- Svemin tillstyrker förslagen om revidering av de svenska klimatmålen till 2030 i syfte att öka harmoniseringen mellan svenska och europeiska klimatmål. Principen om att anpassa de svenska klimatmålen till EU:s lagstiftning bör också gälla bortom 2030.
- Svemin tar inte ställning till föreslagna ändringar gällande Klimatpolitiska rådets struktur.
- Svemin betonar att klimatpolitikens huvudfokus just nu behöver vara möjliggörande politik för att stärka industrins konkurrenskraft vilket blir avgörande för att bli klimatneutral. Fortsätt därför att utveckla EU:s klimatpolitiska verktyg för att motverka koldioxidläckage och bidra till klimatnyttig export från EU.
- Svemin betonar vikten av en framtida global klimatpolitik där koldioxidprissättning etableras i fler regioner.

Svemins ingångar

Inom svensk gruvnäring investerar vi just nu stort för att fasa ut fossila bränslen och råvaror. Detta gör vi både för att stärka vår konkurrenskraft och möta de klimatmål som politiken beslutat om. El- och energikostnaderna är den viktigaste och avgörande delen i vår kostnadsstruktur och om inte den är konkurrenskraftig kommer investeringarna att stanna upp i Sverige. Vår tydliga uppmaning till politiken är att hålla fokus på en energi- och klimatpolitik som lägger grunden för låga el- och energipriser. Detta möjliggör industrins omställning och vårt bidrag till både klimatmål och strategiska mål.

Anpassning till EU och färre nationella mål

Svemin står bakom EU:s målsättning att nå klimatneutralitet till 2050. Vi betonar samtidigt att huvudfokus just nu behöver vara möjliggörande politik för europeisk industri. Tendenser till att industrin trycks ut från EU på grund av bristande konkurrenskraft måste hanteras kraftfullt genom träffsäkra klimatpolitiska åtgärder för att bekämpa koldioxidläckage, det vill säga att energiintensiva företag i EU flyttar sin produktion till länder med mindre strikta klimatregler. Svemin välkomnar förslagen om revidering av de svenska klimatmålen till 2030 i syfte att öka harmoniseringen mellan svenska och europeiska klimatmål. Anpassningen till EU:s mål bör fortsätta även bortom 2030 för att undvika kostnadsdrivande och överlappande styrmedel.

Bekämpa koldioxidläckage genom upptrappade klimatpolitiska verktyg

EU behöver kommande år bedriva en mer offensiv och träffsäker klimatpolitik för att motverka ytterligare koldioxidläckage. Erfarenheterna från de senaste åren har visat att den nuvarande skyddsnivån är otillräcklig för att överbrygga de strukturella konkurrensnackdelar som EU står inför, särskilt i ett läge med högre energipriser och globala kostnadsskillnader. Exempelvis bör ramverket för kompensation av indirekta kostnader bevaras även efter 2030, även för CBAM-sektorer, så länge vi har fossilbaserad elproduktion i EU. Detta är centralt för att hantera de indirekta koldioxidkostnader som förs över till industrin via elpriserna. Omfattningen bör utvidgas till ytterligare elintensiva sektorer där koldioxidläckage finns. Vi välkomnar EU-kommissionens ansträngningar att utvidga kretsen av stödberättigade sektorer. Sverige bör, liksom flertalet andra EU-länder, införa en kompensation för indirekta kostnader för elintensiv industri. Om inte Sverige tar detta steg är ett annat alternativ att kompensationen centraliseras på EU-nivå för att säkerställa lika konkurrensvillkor inom EU. Därtill ser vi behov av utvidgning av CBAM till fler sektorer där koldioxidläckaget är uppenbart, exempelvis för den av EU strategiskt utpekade metallen nickel.

Behovet av en global klimatpolitik

Idag täcks ca 25 procent av de globala koldioxidutsläppen av någon form av prissättning, enligt Världsbanken. Det är naturligtvis ett problem för europeiska industrisektorer som konkurrerar med utomeuropeiska bolag i länder med betydligt lägre klimatkostnader. Av denna anledning behöver EU agera mer intensivt för att bidra till att mekanismer för koldioxidprissättning, såsom att utsläppshandelssystem etableras i andra regioner. Det är inte enkelt, men det är ditåt EU och Sverige måste sikta.

Stockholm, [datum som ovan]

Maria Sunér

Joakim Aspeheim

VD Svemin

Ansvarig Energi, Klimat och Transport, Svemin